

ALTINÖZÜ'NDEN ERMENCE FIKRALARI

Yrd. Doç. Dr. Bülent ARI

Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Özet

Fıkralar, Türk Halk Edebiyatında ilk dönemlerden beri sözlü gelenekte yaşayan nükteli küçük hikâyelerdir. Anadolu'da bazı yöreler veya bölgelerle (Karadeniz, Karatepe, Andaval...) ilgili yöre veya bölge insanının karakteristik özelliğini gösteren güldürücü fıkralar oldukça yaygındır. Ermence fıkraları da bu gruba giren fıkralardandır. Araştırmaya konu olarak seçtiğimiz Ermence fıkraları, işledikleri konular açısından (saflık, kurnazlık, hilebazlık, zekilik; dil kullanımı, toplum hayatı), dil, anlatım; kişi, yer ve zaman açısından değerlendirilmiştir.

***Anahtar Kelimeler:** Altınözü, Ermence, fıkra, mahalli fıkralar, mahalli mizah, saflık, kurnazlık*

ANECDOTES OF ERMENCE FROM ALTINOZU

Abstract

Anecdotes, in the Turkish Folk Literature have been small stories with jokes since the early rich oral tradition. Funny anecdotes which are about some locations and regions in Anatolia (Black Sea, Karatepe, Andaval...) or which reflect the characteristics of the residents at the region are quite widespread. Anecdotes of the Ermence are in this group as well.

Anecdotes of the Ermence, we have chosen for this research have been evaluated in respect of the subjects they use (purity, craftiness, jugglery, cleverness, use of language, social life) and in terms of language, expression, people, time and place.

***Key Words:** Altınözü, Ermence, anecdote, local anectodes, local humour, purity, craftiness*

GİRİŞ

Fıkralar, Türk Hak Edebiyatının ilk dönemlerinden beri sözlü gelenekte yaşayan ürünlerdir. Günümüzde Antakya çevresinde ve Ermence köyü etrafında sözlü gelenekte yaşamaktadır. Ermence diye bilinen köyün etrafında Akcurun, Üzümdalı, Narlıca, Tanışma gibi yerlerde bu fıkraların daha çok anlatıldığı görülür.

Anadolu'da şehir kasaba toplumlarında bazı köyler veya bölgelerin saflığı ve eğitimsizliği üzerine anlatılan güldürücü fıkralar oldukça yaygındır (Andavallı, Karatepli, Karadenizli). Ermence fıkraları da bu fıkra türlerindedir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, Ermence fıkralarının benzerlerine Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde rastlanır. Ermence fıkraları da diğer bölge fıkralarına benzer kalıplar içerisinde, kişi ve yer adları bazen değiştirilip, Ermence bölgesine uydurulan, özellikle çevre köylerde anlatılan fıkralardır. Bu çalışmamızda derlediğimiz Ermence fıkralarından yola çıkarak, Ermence fıkralarını Türk fıkra geleneği içerisinde bir yere oturtmaya çalışacağız.

Fıkra için pek çok tanım yapılmıştır. Ancak en kısa ve öz şekliyle fıkrayı “Kısa ve özlü anlatımlı, nükteli, güldürücü hikâye” şekliyle tanımlayabiliriz (TDK, 1982: 404) Yazılı kaynaklardan ilk olarak, Kaşgarlı Mahmut'un “Divan-ı Lügat'it Türk” adlı eserinde “küğ” ve “külüt” kelimelerinin fıkra karşılığı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir (Artun, 2000).

Bir fıkra tek bir olay üzerine kurulur. Fıkraların merkezinde insan vardır. İnsanın toplumla ve diğer kişilerle ilişkisi söz konusudur. Bazen de fıkralardaki kişiler, çevre değiştirerek yeni bir kimliğe, yeni bir renge bürünürler. İki komşu köyden birinin halkı başka bir yerden aldığı fıkra tipini diğer köye uyarlayarak anlatabilir.

Ermence fıkralarında da bu tür bir yapı söz konusudur. Antakya çevresindeki köylerde birinin sakarlığı anlatılırken, Ermencelinin birinin sakarlığı gibi anlatıldığını görürüz. (K. 1, K. 6) Bunun nedeni Türk halkının doğal ve adil olmayan, tutum ve kurallara karşı olan tepkilerini yarattığı tipler aracılığı ile ortaya koyma gayretidir (Boratav, 1982)

Ermence fıkralarının bazen güldürmek, bazen de düşündürmek amacı ile anlatıldığı görülmektedir (K. 1, K. 3). Yöre fıkralarına bakıldığında, Ermencelilerin saf görünüşleri altında hilebaz ve kurnaz bir yapının var olduğunun farkına varırız. (K. 4, K. 5) Bu yüzden bu hikâyeleri bir zümreden olanları alaya alıp, küçültme amacıyla söylenmiş yaratılar saymak yanlış olur. Dikkat edildiğinde ise bu tip fıkralarda alay konusu sanılan

Bülent Arı

kişinin aslında alay eden kişi olduğu görülür (Boratav, 1982). Bunlar, toplumda karşılaştığımız çarpıklıkları, zıtlıkları gözler önüne sererler.

Türk fıkralarının tasnifi konusunda Şükrü Elçin (1981), Dursun Yıldırım (1999), Pertev Naili Boratav (1982) gibi araştırmacıların çalışmaları vardır. Ermence fıkraları da bu tasnifler arasında bir yöreye ait fıkralar grubuna girer.

Yöre fıkraları anlatılırken başlık kullanılmadığı, fıkraya “Ermenceli’nin biri” şeklinde başlandığı görülür (K. 7, K. 8, K. 6, K. 9, K. 3). Ayrıca Ermencelilere ait fıkraların benzerlerinin Karatepeli, Andavallı ve Karadeniz fıkralarında görüldüğü ifade edilmektedir (K. 3, K. 4, K. 10).

Ayrıca saf bir tip olarak karşımıza çıkan Ermenceli tipinin dünya fıkralarında da benzerleri vardır. Örneğin Almanların Schildburger’leri aynı yapıda fıkralar olarak karşımıza çıkmaktadır. (Artun, 2000)

Ermence fıkraları konu yönünden köye ve köylü yaşamına yöneliktir. Zaten fıkralara bakıldığında çiftçilikten, samancılıktan, köyden bahsedildiği görülür. Ermenceliler yapılabilecek gariplikleri, saflıkları kendi üzerlerine alarak şakayla karışık gocunması gerekenleri iğneleyerek, insanları düşündürmeye çalışırlar.

ERMENCELİLERİN SAFLIKLARIYLA İLGİLİ FIKRALAR

Fıkralara baktığımızda kolayca kandırılabilen, saflığını alıklık derecesine vardırın örneklerle karşılaşıyoruz.

Ermencelileri bazen düşünmeyen, fikir yoksunu bir tip olarak görebiliriz. Bazen de karşımıza aldatılmış görünüp aldatan, insanlarla içten içe eğlenen bir tip olarak çıkar. Bu tür fıkra örneklerini şu şekillerle sıralayabiliriz:

1. Ermenceli Mehmet Amca’nın 3 dana 1 eşeğe 4 dana gibi pazarlık etmesi.
2. İki Ermencelinin İstanbul’da binanın katını sayarken uyanık bir İstanbullunun onlardan saydıkları her kata bir lira istemesi.
3. Ermenceli bir kadının bir şehirli kadınla karşılaşması ve kadını giydiği tuvalete: “Biz memlekette buna ediyoruz” demesi.
4. Ermencelilerin yorganların kılıflarını toplayıp birbirine dikerek “Kazancık köyünü havadan mahrum bırakıp, cezalandırmak istemeleri.
5. Bir Ermencelinin İstanbul’da çantası düşen bir bayanın çantasını verdiği zaman “mersi” sözcüğünü yanlış anlaması.

6. Ermencelinin misafirlik ettiği ev sahibinin “biraz daha kalaydın “sözünü yanlış anlaması.
7. Ermencelilerin sinemada lahana yemesi.
8. Ermencelinin ayağına çivi battığında, yeni aldığı ayakkabıya batmadığı için sevinmesi.
9. Ermencelinin Antakya’da biberli künefe yemeleri.
10. Ermencelinin aya çıkmak için ayağının altına füze yerleşirmesi.
11. Ermencelinin denizi 10 kazan su olarak değerlendirmesi.
12. Ermencelinin helikopteri kartal yavrusuna benzetmesi.
13. Ermencelilerin aralarından birini uzaya göndermeye çalışmaları.
14. Ermencelilerin traktörün önüne saman koymaları
15. Ermencelilerin asi nehrini 100 kova olarak düşünmeleri.
16. Ermencelinin idrar tahlili sonucunda hamile olduğunu öğrendiğinde karısına “ben sana üstüme çıkma demedim mi!” demesi.
17. Ermencelinin kamyonla cipi arka arkaya görünce “At önde yavrusu da arkadan gidiyor” demesi.
18. Ermencelinin o kadar uğraşıp tatlı yiyememesi, bari çay içelim demesi.

Toplumsal Hayatla İlgili Fıkralar:

Toplumla insan yaşamıyla insan ilişkilerini iyiye yöneltmek amacıyla söylenen fıkralardır.

1. Ermencelinin oğlunun çok fazla yalan söylemesi.
2. Ermencelinin çocuğunun ille sözcüğünün küfür olması.
3. Altınkayalının birisinin eczaneye patlıcan sorup, kendisini ermenceli olarak tanıtmaması.
4. Ermencelinin idrar tahlili sonucunda hamile olduğunu öğrendiğinde karısına “ ben sana üstüme çıkma demedim mi” demesi.

Yöresel Dil ile İlgili Fıkralar:

Yöresel dil özelliklerini gösteren fıkralardır.

1. a) Ermencelinin İstanbul’a gidip, karpuz kabuğuna bastığında zıyptık demesi
- b) Ermencelinin Antakya’ya gidip muz kabuğuna bastığında zıyptık demesi

Bülent Arı

2. Ermencelinin Uludağ'da kayağa gitmesi ve bir bayana çarpması sonucu "Amanin kayptık, zıyıptık nedek kele bacı" demesi.
3. Ermencelinin "vili bre" "yi fazlaca kullanıp 2. 5 lira ödemesi.
4. Çocuğun birinin "vey be" "yi fazlaca kullanıp, 3 lira ödemesi.

İnce Nükte, Zekilik

Diğer insanlara karşı zekice mukabelede buldukları fıkralardır.

1. Ermencelilerin saman sattıklarında şişman bir adamı kebab parası olarak bırakmaları.
2. Ermencelinin o kadar uğraşıp tatlı yiyememesi, bari çay içelim demesi
3. Ermencelilerin hocayı çembere alıp toz atmaları.
4. Ermencelinin şehirliyi evine davet etmesi ve ona ders vermesi.
5. Ermencelinin leğenle kayarken "freni mi var ki durayım; düdüğü mü var ki ikaz edeyim" demesi.
6. Annesi, babası ölen birisinin borç yüzünden kapısı da alınca Ermencelinin "haneniz de açık kaldı" demesi.
7. Ermenceli Bekir'in mezarlıkta birisini korkutması.
8. İstanbul'a çalışmaya giden Ermencelilerin aç kalınca kendilerine turist süsü vermesi.

İnançla İlgili Fıkralar:

İnançla ilgili diğer tipler (Bektaşî, Bekri Mustafa'nın) üzerinde de rastladığımız Ermencelilere atfedilen fıkralardır.

1. Caminin bahçesinde oturan insanların güvercinin bir camiye bir de kiliseye konmasını, olsa olsa Ermencelidir diye değerlendirmeleri.
2. Ermencelilerin hocadan "Oruç'u" kış ayına ertelemesini istemeleri.
3. Ermencelinin çocuğu, camiye girince: "40 yıldır girmedığım yere beni mi girdireceksin" diyerek uzaklaşması.
4. Ermenceli Cuma namazı için öküzünü bağlar; ancak bulamaz.

Kurnazlık – Hilebazlık- Dolandırıcılık:

Saf Ermencelilerin kurnaz, hilebaz yönlerini ortaya çıkaran fıkralardır.

1. Kırıkhan Ceylanlı köyündekileri biz Ermenceli değil, Tepehanlıyız diye kandırmaları.
2. Ermenceli çobanın kendisini öldürmek isteyen ağasının ağacını kurutması.
3. Ermencelilerin kendilerini turist olarak tanıtmaları ve foyalarının ortaya çıkması.
4. Ermencelinin lahanayı eksik tartması ve çay bardağını da kantarda unuttum diyerek üste çıkmaya çalışması.
5. Ermencelilerin hocadan “Oruç'u” kış ayına ertelenmesini istemeleri.
6. Kötü işleri bıraktım diyen Ermencelinin kumar oynatıp, yüzde alması.
7. Saman satan Ermencelinin Samandağı'nda bir kadını kandırması.
8. Ermencelilerin saman boşaltırken, boş haral da koyarak, 30 haralı 40 haral göstermeleri.

ERMENCE FIKRALARINDA DİL VE ANLATIM

Ermence fıkralarında yöre halkının dil özellikleri vardır. Vili bre (F. 25), vey be (F. 26), ziyptık (F. 23), viy bacım F. 3)...

Kullanım sıklığına göre öğrenilen geçmiş zaman, (ben demiş F. 25, İstanbul'a gitmiş F. 22,), (oradan ayrılmış F. 28), (yere düşmüş F. 10). Geniş zaman; (satıl alır F. 42, bir olur F. 41, davet eder F. 18, ehl_i gubur der F. 32). Şimdiki zamanın; (haftalarca düşünüyor F. 4, evet, diyor F. 29...) kullanıldığı görülür.

Zaman zaman soru cümlelerine de rastlanır; (gördün mü, F. 4), (ulan bu bize söyyo mu, F. 29...). Emir kiplerinin de çok kullanıldığı görülür; (Çık ordan oğlum, F. 36), (söküp dışarıya atın, F. 18...)

Anlatımın çoğu zaman benzer kalıplarla başladığı görülür; (Ermencelinin biri, F. 30, 36, 42, 22...), (Ermenceli bir kadın, F. 3). Bunun yanısıra anlatımı güçlendirmek için ikilemeler kullanılır; (ah dedin oh dedin, F. 8), (fis fos, uz bız, F. 33).

Fıkralarda basit yapılı fiil cümlelerinin en sık görülen cümle yapıları olduğunu ve anlatımda genellikle kurallı cümlelerin kullanıldığı görülür; (turist süs vermişler, F. 33, Çok su içmiş, F. 36, İstanbul'a gider, F. 5...)

ERMENCE FIKRALARINDAKİ KİŞİLER

Fıkralardaki kişiler günlük hayatta karşımıza çıkan kişilerdir. Olağanüstü tiplere varlıklara rastlanmaz. Fıkralardaki kişileri yöneticiler, halktan kişiler, din adamları, esnaf ve meslek erbabı olmak üzere 4 grupta ele alabiliriz.

1. Yöneticiler
  - a. Muhtar (F:25)
  - b. Okul Müdürü (F. 26)
2. Halktan Kişiler
  - a. Köylü kadın (F. 41, 43)
  - b. Bekir Amca (F. 32)
  - c. Köylü, Köylü adam (F:38, 29)
  - d. Turist (F:23, 40)
  - e. Mal sahibi (F. 39)
  - f. Ermenceli (F. 3, 30, 16, 36, 22, 42)
3. Din adamları
  - a. Hoca (F:18, 28)
  - b. İmam (F. 28)
4. Esnaf ve Meslek Erbabları
  - a. Doktor (F. 16)
  - b. Eczacı (F. 21)
  - c. Polis (F. 33)
  - d. Irgat (F. 39)

FIKRALARDAKİ MEKÂN

Fıkralarda Antakya ve çevresi dışında İstanbul, Antalya ve Uludağ'ın da adı geçmektedir. Fıkralardaki yer adlarını şöyle sıralayabiliriz:

- a. İstanbul (F. 2, 22, 33)
- b. Antalya (F. 23)
- c. Antakya (F. 9)
- d. Ermence, Tepehan (F. 3, 16, 30, 36, 38, 22, 42...)
- e. Kırıkhan, Ceylanlı (F. 38)
- f. Reyhanlı (F. 32)

- g. Samandağ (F. 43)
- h. Kisecik Köyü (F. 42)
- i. Kazancık Köyü (F. 4)
- j. Asi Nehri (F. 4)
- k. Pahlıka

Fıkralarda kullanılan bazı mekânlar ise şöyle sıralanabilir;

- a. Lokanta(F. 35)
- b. Tarla (F. 12, 23)
- c. Deniz (F. 11)
- d. Hastane (F. 31)
- e. Sinema(F. 7)
- f. Cami(F. 34, 36, 37)
- g. Mezarlık(F. 32)

FIKRALARDA ZAMAN

Fıkralarda olayların hangi zamanda geçtiğini belirlemek güçtür (Eskiden, F. 6; Ermence'de hiç araba yokken, F. 17; aradan hayli zaman geçmiş, F. 28; Pazar günü, F. 29).

SONUÇ

Ermence fıkraları Hatay çevresinde sözlü gelenekte yaşayan “bir bölge halkına yönelik” olarak anlatılan fıkralar grubuna girer. Bu fıkralar daha çok çevre köylerde anlatılan fıkralardır. Bu tür fıkraların benzerlerine çeşitli bölge tiplerinde rastlanır.

Ermence fıkralarını Ermencelinin yapısının tamamen fıkralara yansması olarak değerlendiremeyiz. Bu fıkralar aynı zamanda köylü insanın saflığı ve eğitimsizliği ile alay eden fıkraların bir türü olarak da düşünülebilir.

Ermence fıkraları Türk halkının sağduyuyla bağdaşmayan davranış ve kurallara karşı olan tepkilerini gündeme getirir. Bazen güldürmek, eğlendirmek, bazen de düşündürmek amacıyla anlatılan fıkralardır. Dikkat edildiğinde fıkralarda olay konusu edilen kişinin aslında alay eden kişi olduğu görülür. Ermenceli fıkralarda mizaha konu olurken, toplumdaki zıtlıkları, çarpıklıkları da dile getirir. Hatta bazen bu zıtlıklara, çarpıklıklara çözüm getirme çabası içindedir. Fıkralara baktığımızda Ermencelilerin

Bülent Arı

saflikları yanında kurnazlıklarını, zeki yanlarını; bunun yanı sıra dilleriyle ve toplumsal yaşamlarıyla ilgili ipuçlarını da bulabiliriz.

Kısaca Ermence fıkralarında arif insan tipinin varlığı dikkatimizi çeker. Çünkü bu fıkralar- anlam açısından ele aldığımızda- alay konusu edilir, küçümsenir bir durumda iken aynı zamanda karşısındaki kişi veya toplumu alaya alma ve hicvetmenin de güzel örnekleri olarak dikkat çekerler.

ERMENCE FIKRALARINDAN ÖRNEKLER

Merkep

Ermenceli olan Mehmet Amca bir gün dana almaya gitmiş. Dört tane dananın pazarlığını yaparak geri döner. Mehmet Amca, oğluna dört tane dana aldığını söyler. Daha sonra oğluyla beraber danaları almaya giderler. Ahıra vardığında üç tane dana gören Mehmet Amca, kendisinin dört dana pazarlığını yaptığını söyler. Mal sahibi kendisinin dört danası değil, üç danası olduğunu söyler. Mehmet Amca pazarlık yaptığında ahır karanlık olduğu için merkebi dana zannederek 4 dananın pazarlığını yapmıştır. Yanlış yaptığını anlayan Mehmet Amca oradan gülererek ayrılır. (K. 19)

Fazla Kat

İki Ermenceli İstanbul'a gitmiş. Bunlar İstanbul'da dolaşırken bir apartmanın altında durarak, apartmanın katlarını saymaya başlarlar. Bunu gören bir uyanık, apartman katlarını saymak bedava değil der ve Ermencelilere kaç kat saydıklarını sorar. Bunun üzerine biri 5, diğeri 3 kat saydığını söyler. Adam saydığınız her kat için 1 lira verin, der. (K. 20)

Ermence'den Tuvalet

Ermenceli bir kadın şehre gitmiş. Şehirde gezerken bir kadına çarpmış. Kadınla tanışmışlar. Dost olmuşlar. Bir gün şehirli kadın evinde parti veriyormuş. Ermenceli kadını da çağırmış. Herkes böyle kısa kollu tuvaletler giyiyormuş. Ermenceli kadın sormuş; Bacım bu nedir? Tuvalet demiş. Ermenceli kadın viy bacım biz köyde bunun içine ediyoz demiş. (K. 12)

Kazancık Köyü

Tepehan'ın altında Kazancık Köyü var. Tepehanlılar, Kazancıklara nasıl zarar verebiliriz diye düşünüyorlar. İçlerinden akıllı biri ben bir şey buldum diyor. "söyle diyorlar, ne buldun?", "Yorganların kılıflarının hepsini toplayalım birbirine dikelim ve Kazancığın üst tarafına gerelim. Havadan mahrum kalırlar ve cezalandırmış oluruz. (K. 4)

Mersi

İki Ermenceli arkadaş turist olarak İstanbul'a giderler. Yolda yürürken bir bayanın çantası yere düşer. Bunu gören Ermenceli, çantayı yerden alarak bayana verir. Bunun üzerine kadın mersi diyerek yoluna devam eder. Tabi "mersi" kelimesinin anlamını bilmeyen Ermenceli, ulan bu bize söyyo mu der. Yanındaki bilmem deyince, tekrar kadının yanına gider. Kadın yine "mersi" deyince, Ermenceli kızarak "o zaman senin de anan mersi, baban mersi, sülalen mersi" diyerek, kadının yanından sinirli bir şekilde ayrılır. (K. 13)

Kör Bekir

Eskiden insanlar bir yerden bir yere giderken, ya yaya, ya da merkeple gidermiş. Ve gittikleri yerde birkaç gün kalırlarmış. Ermencelinin biri bir başka köydeki arkadaşının yanına misafirlığe gitmiş. Ermenceli gittiğine deysin düşüncesiyle bir haftaya yakın arkadaşının evinde kalmış. Artık arkadaşı da bu işten sıkılmasına rağmen, konukseverlik gereği sesini çıkaramıyormuş. Neyse ki adam, haftanın sonunda dönmeye karar vermiş. Bunu duyan ev sahibi içinden derin bir oh çekerek, dil ucuyla kalsaydın demiş. Bunu duyan Ermenceli, o zaman merkebi nereye bağlayayım demiş. Bunun üzerine afallayan ev sahibi, getir ha şu dilime bağla demiş. (K. 13)

Lahana

Ermenceliler bir gün şehre inerler. Sonra sinemaya gitmek isterler. Sinemaya girmeden önce de sinemada yemek için, bir eğlencelik alalım derler. Bunun için tartışmaya başlarlar.

Bir tanesi: "Ayciçeği çekirdeği alalım" der. Diğeri bre ciğerim onu köyde yiyoruz, der. Diğeri kabak çekirdeği alalım der. Diğeri o, köyde de var der. Her ne söylerlerse köyde de var diyerek tartışmaya ve köyde olmayan bir şeyi almayı kararlaştırırlar. En sonunda lahana satan bir araba görürler. Bizim köyde lahana yok diyerek lahana almaya karar verirler. Lahanayı alıp, film süresince katur kutur lahana yerler. (K. 5), (K. 7), (K. 12)

Yeni Ayakkabı

Ermencelinin biri ağaca çıkmış. Ağaca çıktıktan kısa bir süre sonra yere düşmüş. Yere düşen Ermenceli önce ah, sonra da oh demiş. Bunu gören arkadaşı şaşırılmış. Düşen arkadaşına önce ah sonra da oh dedin, bu ne biçim iş, anlamadım, demir. Ermenceli bunun üzerine, aşağı düştüğümde ayağıma çivi battı önce ah dedim, daha sonra yeni aldığım ayakkabımı çıkartıp çıktığımı fark edince oh dedim, demiş. Ermenceli ayak gitmeye gitti önemli değil, ama neyse ki ayakkabı delinmedi, demiş. (K. 14)

Biberli Künefe

İki arkadaş köyden gelmişler. demişler ki gel şuradan künefe yiyelim. Millet porsiyon porsiyon tabakta yiyor. Bunlar iki ekme ve iki kırmızıbiber istemişler. İki de künefe istemişler. Ekmekleri ortadan ikiye ayırmışlar. Önce bir dilim biber, üstüne künefe koymuşlar. Üstüne yine bir dilim koyup yemeye başlamışlar. Bütün millet kendilerine bakıyormuş. Yemişler künefelerini çıkıp köye dönmüşler. “Antakya’da künefe yedik, anca bu kadar olur. ” “Bre nasıl?” demişler. Yedik tadı damağımızda kaldı, isterseniz adresi size de verelim, gidin yiyin demişler. Bundan sonra hep Antakya’ya gittiklerinde biberli künefe yemişler. (K. 3)

Ay

Ermencelilerden bir adam Ay’ı çok merak ediyormuş. Bir gün aya çıkmayı istemiş. Nasıl çıkabilirim diye düşünmüş. Ve sonunda karar vermiş. Üç dört tane teneke kutuya füze, yani bomba koymuş, aya uçsun diye. En üstüne çıkmış. Bombanın patlamasından yere düşmüş. (K. 16)

On Kazan Su

Ermencelilerden iki adam kayıkta denizde dolaşıyorlarmış. Biri ula demiş. Bizim ammoğlunun kazanından burada 10 kazan su var demiş. (K. 16)

Helikopter

Bir gün Ermenceliler tarlada saman basıyorlarmış. O sırada üstlerinden bir helikopter geçmiş. Aralarından biri helikoptere hayretle bakmış ve “vili bre” şu kartal yavrusundan biz de bi tane alak, demiş. (K. 18), (K. 3), (K. 8)

Uzay

Bir gün Ermenceliler toplanmışlar. Söz uzaydan açılmış. Ruslar, Amerikalılar uzaya gidiyor. Biz de birini gönderelim demişler. Aralarından birisini bakır leğene oturtmuşlar, altına da barutu koymuşlar. Bir de sırt çantası vermişler. Uzaydan getirdiklerini bu çantaya koyarsın demişler. Kimisi meteor, kimisi aydan toprak istemiş. Bir tepenin ardına saklanarak fitili ateşlemişler. Patlamanın şiddetiyle adam birkaç metre fırlamış ve inişe geçmiş. Adam bir tarafa çanta bir tarafa düşmüş. Hepsini birden “vili bre ne çabuk geldi” demişler, uzaydan getirdiklerine bakmak için çantaya koşmuşlar. (K. 18)

Traktör

Ermenceliler tarlada çalışıyorlarmış. Karşıdan saman yüklü bir kamyon gelmiş. ”Vili bre ne yiğit bir hayvan “demişler. Az sonra traktör bozulmuş.

Sahibi traktörü bırakıp tamirci getirmeye gitmiş. Ermenceliler de yemesi için bir leğen saman koymuşlar. (K. 18)

Asi Nehri

Ermenceli Asi Nehrinin yanına gelmiş. Hayretle bakmış da bakmış “Billehime bre şu Asi 100 kova su gelir.” demiş. (K. 18)

Üstüme Çıkma

Ermencelinin biri doktora gitmiş. Doktor hastadan idrar tahlili ister; ama idrarını bir gece dışarıda bekleterek getirmesini ister. Bunun üzerine hasta, evine döner. Bir bardağa idrarını yaparak onu dışarıya duvarın üstüne koyar. Bu sırada tesadüfen hanımı bunu döküp kendi idrarını onun yerine koyar. Tabi bundan haberi olmayan Ermenceli bardağı alarak tahlil için doktora gider. Doktor da tahlilin sonucunda sen 3 aylık hamilesin der. Ermenceli bir an şaşırır. Biraz düşündükten sonra o kadar hanımına üzerine çıkma dedim ama beni dinlemedi. Onun yüzünden hamile kaldım der. (K. 13)

Jeep

Ermence'de hiç araba yokken, bir gün köye bir kamyon ve arkasından bir jeep gelir. Halk bunun ne olduğunu bilmediği için birbirine gösterir ve şöyle der; “Şuna bak şuna, ne kadar güzel şey, anası önünden gidiyor, kürrüğü de arkasında.”(K. 5), (K. 18)

Tatlı

Ermencelinin biri tatlı yemek için, köyün ileri gelenlerini evine çağırır. Konuklar geldikçe sobanın ayağı havaya kalkmaya başlar. Bunun üzerine ev sahibi bre getirin şunun altına bir taş koyun, der. Bu arada konuklar gelmeye devam etmektedirler. Konuklar çoğaldıkça, taban biraz daha çökünce soba havada kalır. Ev sahibi zaten içerisi çok sıcak oldu. Sobaya gerek yok, sökü� dışarıya atın der. Soba dışarı atıldıktan sonra tatlı getirilir. Tatlı tam yemeye başlarken evin tabanı çöker. Odadakilerin hepsi alttaki ahıra düşer. Kiminin kafası, kiminin kolu yaralanır. Fakat hoca tesadüfen merkebin üzerine düşer. Bunun üzerine ev sahibi kurban olduğum Allah burada da hocaya torpil geçti der ve kızına seslenerek tatlı olmaya olmadı bari getir bir çay içelim der. (K. 19)

Gözyaşında Balık

Adamın biri yalan dinlemeye bayılmış. Ermenceye gitmiş burada en güzel kim atar diye sormuş. Adamı bir sabancının yanına göndermişler. Adam kapıyı çalmış, adamın oğlu çıkmış. Baban nerde? diye sormuş.

Bülent Arı

Çocuk: “ Gök yırtılmış babam onu dikmeye gitti “ demiş. Cevap adamın hoşuna gitmiş. Oğlu böyleyse baba nasıl acaba diye düşünmüş. Bir süre sonra baba gelmiş. Adam çocuğun babasına : “ Oğlun amada yalan söylüyor demiş. Baba çocuğu çağırması: “ Amcana ne söyledin” demiş. Çocuk : “ Gök yırtılmış onu dikmeye gitti dedim” demiş. Baba sinirlenmiş, küplere binmiş. Başlamış çocuğu dövmeye. Çocuk ağlıyormuş. Birden gülmeye başlamış. “ Baba niye gülyon lan ! demiş. Çocuk: Baba baba gözyaşımda balık tuttum, demiş ona gülüyorum. Baba “ He aferin atarsan böyle at “ demiş. (K. 18)

İlk sözcük

Ermencelinin biri diğerine sormuş: “Bre senin döl konuşmaya başladı mı?” He demiş “Daha dün amcasına küfretti. ”(K. 18)

Ermenceliyim

Paslıklının biri eczaneye geçerek patlıcan soyar. Eczacı şaşırarak ilk kez böyle bir şeyle karşılaştım der. Hiç eczanede patlıcan satıldığını gördün mü? Burada ilaç bulunur, patlıcan almak istiyorsan manava git der. Adam çıkmak üzere iken eczacı seslenerek, nerelisin diye sorar. Adam Ermenceli olmamasına rağmen nasıl olsa nereden bilecek Ermenceli olmadığımı diye düşünerek Ermenceliyim diyerek, çıkmış. (K. 15)

Zıyptık

Ermencelinin biri İstanbul'a gitmiş. İstanbul'da dolaşmaya çıkan Ermenceli, yolun üstündeki karpuz kabuğuna basıp kayarak, karşıdan gelmekte olan kadının bacağının arasına girer. Ermenceli bunun üzerine zıyptık demiş. Tabi bu kelimeyi daha önce hiç duymayan kadın adamın yabancı olduğunu zannederek, adama şöyle demiş: Kusura bakma yabancı olduğunu bilmiyorum. (K. 13)

İyi ki Turistmiş

Ermencelinin biri Antalya'ya çalışmaya gitmiş. Yolda yürürken, ayağı kaymış ve bir bayana çarparak bayanı düşürmüş. Bayan çok sinirlenmiş, ayağa kalkmış ve tam adama tokadı basacakken, Ermenceli; “kayptık zıyptık” demiş. Bayan hemen durmuş “İyi ki turist” demiş. (K. 18)

Kayak

Bir Ermenceli Uludağ'a gitmiş. Kayak yapmaya çalışırken bir bayana çarpmış ve düşürmüş. Kadın: “Kayak yapmayı bilmiyorsan, niye buraya geldin?” demiş. Ermenceli: “Amanın kayptık, zıyptık nedek kele bacı” demiş. (K. 18)

Vili Bre

Ermencedeki bütün insanlar “vili bre”, “vi bre” demeye alışmış. Bundan dolayı alay ediliyorlarmış. Bu insanlar toplanmış, bu sözcükleri kullanmayalım artık. Çünkü insanlar bizimle alay ediyor. Her kim bu “ vili bre” ’yi kullanırsa 25 kuruş muhtar kesecek, ceza olarak. Adamın bir tanesi “vili bre” demiş. Muhtar demiş 25 kuruş “vili bre” demedim, demiş. Muhtar demiş 50 kuruş. “vili bre” demiş adam. “75 kuruş” demiş Muhtar. Ben demiş demedim eee...vili bre, vili bre, vili bre kaç kuruş etti demiş, iki buçuk lira etti demiş. Oh bre, al iki buçuk lira. (K. 4)

Vey be

Ermence’de vey be kelimesi çok kullanılmaktadır. Okulda da sürekli bu kelimeyi konuşan çocuklardan okul müdürü rahatsız olmaya başlamıştır. Bunun üzerine müdür, okulda bu kelimeyi kullanmayı yasak eder. (K. 3), (K. 1), (K. 14)

Kebap parası

Ermencililer saman satmışlar. Samanı tartarken şişman biri kamyonun üzerinden inmemiş. Adam bu niye inmiyor diye sormuş. Onlar; “Bu kebab parası “demişler. (K. 18)

Toz Oyunu

Ermence köyüne yeni bir imam atanır. İmam köylülere sizin meşhur bir toz oyununuz varmış der. Yoho bu oyun nasılmış, gösterin hele der. Ermencililer Hocanın bu teklifine içten içe gülerek tamam hocam biz senin için bu oyunu oynayıp sana gösteririz, der. Aradan hayli bir zaman geçmiş, Ermencililer Hocaya toz oyununu göstermek için toz oyununu oynamaya başlamışlar. İçlerinden biri Hocaya seslenerek, Hocam bakın bu bizim toz oyunumuz der. Hoca oyunu daha iyi görebilmek için yanlarına yaklaşır. Ermencililer birbirlerine toz ata ata çaktırmadan Hocanın etrafında çember oluştururlar. Tabi bunun farkına varmayan Hoca, çemberin içinde kalır. Ermencililer Hocayı yoza boğarlar, sonra ne olduğunu anlamadan üstüne bir de su döküp tekrar toz atmaya başlarlar. Bunun üzerine Hoca, sizi düzenbazlar sizi diyerek kızgın bir şekilde oradan ayrılır. (K. 20)

Yemeğe Davet

İki arkadaş biri Ermenceli Pazar günü şehirde gezerken, şehirli olan Ermenceliyi evine yemeğe çağırıyor. Yemek konuyor. İki ekmek varmış. Ekmek yetmeyecek endişesi varmış evin hanımında. Hem içerden sesleniyor; “Bey, kaç ölü, kaç yaralı var?” diyor. “Bir ölü, bir yaralıvar. ” diğeri de. Adam anlamıyor. Birisine adam bunu soruyor. Adam sofrada iki

Bülent Arı

ekmek mi var diyor. Evet diyor. Tam olan sağ, bitmiş olan ölü yaralı diyor. Köylü adam buna bozuluyor. Karısına 100 kadar ekmek yap diyor. Arkadaşları yemeğe çağıracağım diyor. Şehirliyi evine yemeğe çağırıyor. Leğeni ortaya getirip, arkadaşım sen rahat rahat ye, burada ölü yaralı belli değil diyor. (K. 4)

Fren

Ermencelinin biri leğene binip, kar üzerinde kayarak dolaşırken önüne bir kadın çıkar. Bu arada kadının başının üzerinde bir hamur leğeni vardır. Kadını fark eden Ermenceli “kele çekil yoldan diye seslenir. Bunu dikkate almayan kadına, Ermenceli çarpar. Kadın bir tarafa, leğen bir tarafa gider. Kadın kızarak ne yaptığını sanıyorsun sen, der. Ermenceli, yahu bunun freni mi var ki ben durayım, düdüğü mü var ki ikaz edeyim yahu kadın, diyerek kaymaya devam eder. (K. 19)

Hane açık

Ermenceli bir adamı hastaneye götürüyorlar; ama Ermenceli hastaneye ulaşmadan ölmüş. Daha sonra mezarlıkta gömerken hanımı da ölmüş. Bunun üzerine ölen Ermencelinin oğlunu köydeki arkadaşı arar. Hal hatırdan sonra arkadaşına baban öldü deyince adam şaşırıyor. Daha sonra annen de öldü deyince yapmaya hanemiz kapalı kaldı desene der. Arkadaşı haneniz kapanmadı, babanın birisine borcu vardı, o da kapıyı aldı, anlayacağın haneniz de açık kaldı der. (K. 12)

Ermenceli Bekir

Ermenceli Bekir Amca, Reyhanlı'nın Meruş Köyüne karpuz ekmiş. Bekir Amca bir gün karpuz ektiği tarlaya gitmiş. Daha sonra oradan komşu köydeki arkadaşının düğününe gitmek için arkadaşıyla birlikte yola çıkarlar. Köyün girişine yaklaşınca, Bekir Amca'nın arkadaşı su dökmek için kanalın öteki tarafına geçer. Bu arada hava kararmış ve bulunduğu yer karanlıktır. Arkadaşını beklerken Bekir Amca, yoldan birinin geldiğini görür. Bu kişi mezarlığa yaklaşınca “esselamu aleyküm ya ehlil kubur” der. Bu arada mezarlıkta arkadaşını bekleyen Bekir Amca da, ”aleyküm selam ya ehli dünya” der. Bunu duyan adam korkudan ne yapacağını şaşırır, arkasına bakmadan oradan kaçar. (K. 19)

Fas fis fos uz bız somun ekmek

İki Ermenceli İstanbul'a çalışmaya gitmişler. Ancak iş bulamamışlar. Açlıktan kırılma noktasına gelmişler. Ellerinde sadece 5 lira varmış. O da

yemek yemeye, hatta bir ekmek yemeğe yetmezmiş. Pantolonlarını diz boyu kesip kendilerine turist süsü vermişler. Bir lokantaya geçip, ellerindeki 5 lirayı göstererek fas fis fos uz bız somun ekmek demişler. Lokantacı bir şey anlamamış ve onları kovmuş. Böyle birkaç lokantayı gezmişler ama her defasında kovulmuşlar. (K. 18)

Olsa Olsa Ermenceli

Caminin bahçesinde otururken insanlar, bir güvercinin bir camiye, bir kiliseye konduğunu görürler. Bunu gören insanlar güvercine dikkat ederler. Bu sırada güvercin camiden ayrılıp kiliseye konar. Daha sonra uçup hocanın fesine pisleyince, insanlar şaşırarak bu Müslüman olsa kiliseye uğramaz. Hristiyan olsa camiye uğramaz. Olsa olsa bu Ermencelidir, derler. (K. 20)

Oruç

Ermence Köyünde bazı büyükler toplanıp, bazı kuralları değiştirmek için bir araya geliyorlar. Tabi bu toplanmanın asıl amacı yaz ayına denk gelen Ramazan Orucunu ertelemektir. Çünkü tarım ve hayvancılıkla uğraşan Ermence Halkı yılın en uzun günlerinde oruç tutmakta çok zorlanmaktadır. İşte bu nedenle köyün ileri gelenleri hocayı kafalamak için, bir araya gelip toplanırlar. Tabi bundan habersiz olan Hoca da toplantıya katılır. Toplantı başlar. İçlerinden biri falanca dereye köprü yaptıralım der, bir diğeri falanca dereeden köye su getirelim, der. Orada oturanlardan biri de köyde başlık parası çok olduğundan kızlarımız evde kalmakta olup, gençlerimiz başka köyden kız almaktadır, bu parayı düşürelim der. Meclis hepsini onaylar. Muhtar daha sonra Hoca sıra sana geldi, der.

-Hoca: Bunun üzerine ben ne yapabilirim, der.

-Muhtar: Sen de Ramazanı temmuz ayından şubat ayına tehir edeceksin, der.

-Hoca: Şaşırarak, bu benim elimde değil ki, der.

Muhtar: Hocam temmuz günlerinde çocuk sabahtan doğsa akşama yürümeye başlar, hiç bu uzun günlerde oruç tutulur mu, biz üzerimize düşeni yapıp birçok şeyi değiştirdik. Bu iş de sana kaldı, der. (K. 12)

Kör Bekir

Ermencelinin biri yaramazlık yapan oğluna çok sinirleniyor. Onu kovalamaya başlıyor, Çocuk kaçarak camiye gidiyor. Babası camiye girmeyerek, kapıdan çocuğuna şöyle seslenir; Çık ordan oğlum, çık yoksa bilirim ben sana ne yapacağımı der. Çocuk buna rağmen çıkmayınca, bu

Bülent Arı

güne kadar girmedığım yere sen mi beni girdireceksin, daha sonra ben sana gösteririm diyerek, oradan ayrılır. (K. 19)

Camiye gidersem

Ermenceli çit sürmek için, öküzünü hazırlayıp tarlaya gider. Tarlayı biraz sürdükten sonra, cami hocası Cuma namazının selasını verir. Bunu duyan Ermenceli kendi kendine şöyle mırıldanır:”Bu yaşıma kadar namaz kılmadım, bari şu Cuma namazına gideyim, ” der. Toparlandıktan sonra öküzünü ağaca bağlayıp, namaza gider. Namazını kılıp duasını ettikten sonra tekrar tarlasına döner. Bir bakar ki öküz bıraktığı yerde yok. Gördüğü karşısında hayrete düşen Ermenceli:” Bre elli senedir namaza gitmezdim, bir gittim öküzden oldum. Bir daha gidersem iki olsun”, der. (K. 12)

Saman

Ermence’de en yaygın meslek samancılıktır. Saman işi yapıp da hırsızlığını yapmayan, o işi bilmiyor demektir. (Saman alırken bir ton samanı 500 kg diye alır, iki ton diye satarlar.)

Kırıkhan’ın Ceylanlı köylüleri de bunların bu üç kağıtlarını iyi bilirler ve Ermencelilerden saman almayacaklarına yemin ederler.

Bir gün yine Ceylanlı’ya samancılar gelir. Köylüye saman satmaya çalışırlar. Köylüler “biz Ermencelilerden saman almazız. ” derler. Ermenceliler “vallahı billahi biz Tepehanlıyız, “diyerek, nüfus cüzdanlarını gösterirler. Ceylanlılılar nüfus cüzdanlarını görünce inanırlar ve saman alırlar. Samancılar gittikten sonra samanı tarttiklarında samanın eksik olduğunu ve dolandırıldıklarını anlarlar. Bunun üzerine “ulan bu Tepehanlılar, Ermenceliler’den daha üç kağıtçıymış” derler. (Tepehan, Ermence’nin yeni ismidir.). (K. 5)

Çoban

Mal sahibi davarlarına ırgat tutuyor. Onu sevmiyor, onu öldürmek için yanında tutuyor. Ben bunu 40 gün içinde öldürürüm diyor. Mal sahibi hanımına diyor ki, her gün bu çıkına 2-3 baş soğan koy. Hanım soğanları azığa koyuyor. Irgat her gün azığını öğle vakti (40 Gün Boyunca) bir ağacın önünde açıyor ve kırk gün boyunca soğanın zararını yemeyip ağaca yapıştırıyor, geri kalan kısmını yiyor. Kırk günün sonunda mal sahibi diyor ki, senin bugün ölmen gerekiyordu; ben senin azığına her gün soğan koydum ki yiyip ölesin diye. Acaba ne oldu da ölmedin, diyor. Irgat, ”Ben ölmedim, ağacın öldü, diyor” gidip söz konusu ağaca bakıyorlar ve soğan zarından ağacın öldüğünü görüyorlar. (K. 17)

Turist Olma

Ermence'den bir grup arkadaş turist olmaya karar verirler. İskenderun'da önce radara çıkarlar. Sonra tekrar çarşıya gelirler. Birer terlik alırlar. Şalvarlarını soyarlar, ediklerini çıkarırlar. Onları şalvarlarının içerisine koyarak omuzlarına atarlar. Ellerinde altına benzeyen aliminyum liralar vardır. Banka banka gezerler, hiçbir banka dillerini bilmez. Kendilerine göre uyduruk bir dil kullanırlar. Deneyimli bankacının biri yardım etmek ister. Yedi dil bilen bir polis memurunu çağırır. Polis de bir sonuca varamaz; fakat polis uyanıktır; bizim turistleri merkeze alır, bir güzel sopa çeker. Ermencelilerden biri ilk sopada bağırır: “Yandım anam!” “ben Ermenceliyim” der. (K. 7)

Lahana

Ermencelinin biri lahana satarken, kadının biri yanına gelip lahananın kilosunu sorar. Kilosunu öğrendikten sonra kadın, bir lahana göstererek onu tartmasını ister. Ermencelinin lahanayı kantara koymasını ile kaldırmamasını bir olur. Kadına 5 kg geldi abla, der. Kadın bu durumdan şüphelenir ve lahanayı başka bir yerde daha tarttırır. Lahana 2. 5 kg gelince kadın tekrar Ermenceli'nin yanına gider. Lahananın 2. 5 kg eksik geldiğini söyleyerek, kızar. Bunun üzerine Ermenceli:” Ah yenge ben de bir saattir bunu düşünüyordum; lahanayı tartarken çay bardağını da tartının üzerinde unutmuşum, der. (K. 15)

Yüzelik Para

Ermenceli'nin biri Kisecek köyünden bir eşek satın alır. Alış- veriş sırasında parayı peşin ödemeyip daha sonra ödemek üzere anlaşılır. Tabi bizim Ermenceli eşeği alıp götürür; ama ödemeyi uzun süre yapmaz. Bunun üzerine eşeğin eski sahibi parasını almak için Ermence'ye gider. Oraya vardığında eşeği sattığı adamın kahvehane çalıştığını öğrenir. Daha sonra kahveye gider. Hal- hatırdan sonra kahveci adamı tanımaz. Adam kendisinin Kisecek köyünden olduğunu ve eşeğin sahibi olduğunu söyler. Ermenceli bir an şaşırır. Daha sonra adama parasını yüzü kızararak verir. Ermenceli yaptığı düzenbazca işleri bıraktığını ve helalinden işler yaptığını söyler. Alacaklı ne işle uğraştığını sorduğunda, Ermenceli; Kahve açtım, kumar oynatıp yüzelikliğini topluyorum, der. (K. 13)

Samancı

Ermenceli samancının biri sattığı samanı boşaltmak için Samandağı'na gider. Boşaltacağı yere ulaşan Ermenceli samanı boşaltmak için yere bir naylon açar. Bunu gören saman sahibi yahu sen ne yapıyon, der. Ermenceli, samanı naylona boşaltıyorum, der. Kadın samanı nasıl kaldıracağını sorunca

Bülent Arı

Ermenceli, samanının ne ağırlığı olacak ki, diyerek 1 ton olması gereken samanı boşaltır. Saman sahibi geri çekilmek zorunda kalır. Aslında Ermenceli 1 tondan az saman getirmiştir. Saman fazla görünsün diye naylonun üzerine sermiştir. (K. 15)

Kırk Haral

Samancılık yapan Ermencelinin biri, işin kurnazlığına kaçarak samanı doldururken içine bir de boş haral basmış. Böylece samanı satarken her haralı 30-32 kilodan hesaplamış. Alıcı ile bu şekilde anlaşıldıktan sonra haralları samanlığa boşaltmaya başlamış. Boşalttığı haralların içinden çıkan boş haralları da boşaltıyormuş gibi yaparak 30 haral boşalttıysa da boş çuvallarla dbu 40 haral gözükmüş. Böylece alıcıdan 40 haral parası almış. (K. 15)

Metin Sözlüğü

Afallamak: Şaşırmak (Fıkra 6)

Billehime: Vallahi (Fıkra 15)

Çit Sürmek: Tarlayı sürmek (Fıkra37)

Edik: Dize kadar uzun çizme (Fıkra 40)

Haral: Büyük çuval (Fıkra 44)

Künefe: Peynirli kadayıf (Fıkra 9)

Kürrük: Körük, ek (Fıkra 17)

Nedek: Ne yapalım (Fıkra 24)

Söyyo: Sövüyor (Fıkra 5)

Vey Be: Vay be (Şaşıрма ifadesi{Fıkra 26})

Vili Bre: Şaşıрма ifadesi (Fıkra 13, 14, 25)

Viy: Şaşıрма ifadesi(Fıkra3)

Zıypmak: Kaymak, kayıp düşmek (Fıkra 22, 23, 24)

Sözlü Kaynaklar:

K. 1. Elmas ÇAKICI, 22, İlkokul, Ev hanımı, Kazancık Köyü

K. 2. Ferehnaz ELMACIOĞLU, 56, İlkokul, Ev hanımı, Karsu Köyü

K. 3. Halil KÖSE, 34, İlkokul, Serbest, Kazancık Köyü

K. 4. Mehmet ELBAŞIOĞLU, 59, Yüksekokul, Emekli Öğretmen, Altınözü

K. 5. Bekir ŞAHAN, 28, Yüksekokul, Öğretmen, Altınözü

- K. 6. M. İsmail Abacı, 28, Yüksekokul, Yönetici asistanı, Karsu
K. 7. Enver HACİBEKİROĞLU, 52, Yüksekokul, Öğretmen, Karsu
K. 8. Haşim AKYÜREKOĞLU, 64, Ortaokul, Emekli Memur, Karsu
K. 9. Ümit ÇAKICI, 24, İlkokul, Serbest, Ermence
K. 10. Sami POLAT, 52, İlkokul, Çiftçi, Ermence
K. 11. Ahmet PEHLİVAN, 12, İlkokul, Öğrenci, Karsu
K. 12. Ali ÖZALP, 39, Lise, Eski Bld. Bşk. Altinkaya
K. 13. Mustafa GÜNDÜZ, 36, İlkokul, Çiftçi, Narlıca
K. 14. Emine ASIL, 54, Lise, Emekli Ebe, Narlıca
K. 15. İsmail ASIL, 58, Lise, Emekli Öğretmen, Narlıca
K. 16. Nazife DÖNMEZ, İlkokul, Ev hanımı, Antakya
K. 17. Sakine KÖSE, 26, İlkokul, Ev hanımı, Kazancık
K. 18. Remzi YAZAR, 25, Yüksekokul, Öğretmen, Reyhanlı
K. 19. Mustafa GÖÇER, 22, Yüksekokul, Öğretmen, Antakya
K. 20. Murat ASIL, 22, Yüksekokul, Öğretmen, Narlıca

KAYNAKÇA

- T. D. K. (1982). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Artun, E. (2000). "Yaşayan Adana Karatepeli Fıkraları". Adana Halk Kültürünü Araştırmaları I. Adana Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Boratav, P. N. (1982). Bektaşî ve Bektaşî Fıkraları Üzerine, *Folklor ve Edebiyat II*. Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (1982). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınları.
- Elçin, Ş. (1981). Türk Halk Edebiyatına Giriş. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Yıldırım, D. (1999). *Türk Edebiyatında Bektaşî Fıkraları*. Ankara: Akçağ Yayınları.